

УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

Факультет фізичного виховання

Кафедра теорії та методики спорту

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

Маслюк Р.В.

„ _____ ” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 39 Фізичне виховання

(шифр і назва навчальної дисципліни)

для здобувачів першого (бакалавського) рівня вищої освіти

Галузь знань 01 Освіта
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма Дошкільна освіта
(назва освітньої програми)

Умань – 2023

Робоча програма з дисципліни «Фізичне виховання» для здобувачів першого (бакалавського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта, освітньої програми Дошкільна освіта.

Розробники: Маслюк Руслан Вадимович, доцент кафедри теорії та методики спорту; Карасевич Сергій Анатолійович, доцент кафедри теорії та методики спорту.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри теорії та методики спорту

Протокол № 1 від «23» серпня 2023 року

Завідувач кафедри теорії та методики спорту

_____ (Маслюк Р.В.)

(підпис)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії Факультету дошкільної та спеціальної освіти

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 року

Голова науково-методичної комісії Факультету дошкільної та спеціальної освіти

_____ (Бутенко О.Г.)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПБ)

1. Опис навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	90 (позакредитна)
Курс	I
Семестр	I- II
Кількість змістових модулів із розподілом:	II
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, у тому числі:	90
Аудиторні:	44
Лекційні	
Семінарські / Практичні	44
Лабораторні	-
Самостійна робота	40
Індивідуальні завдання	6
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета : формування розуміння ролі фізичної культури в розвитку особистості і підготуванню її до професійної діяльності, мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичної культури.

Завдання:

- формування розуміння ролі фізичної культури в розвитку особистості і підготуванню її до професійної діяльності, мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичної культури;
- формування у студентів системи знань із фізичної культури та здорового способу життя, необхідних в процесі життєдіяльності, навчання, роботи;
- зміцнення здоров'я студентів, сприяння правильному формуванню і всебічному розвитку організму, профілактика захворювань, забезпечення високого рівня фізичного стану, працездатності протягом всього періоду навчання;
- оволодіння системою практичних умінь і навичок занять основними видами та формами раціональної фізкультурної діяльності, розвиток й удосконалення психофізичних можливостей, якостей і властивостей особистості.

Загальні компетентності:

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства. техніки і технологій', використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків мотивування людей до досягнення спільної мети

КС-12. Здатність до фізичного та психічного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.
КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.
КС 24 Здатність добирати доцільні технології, методи, засоби, форми навчання, відповідно до особливостей особистості дитини.

Програмні результати навчання:

ПР-03. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами

ПР-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами. ПР-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи фізичного виховання

Змістовий модуль 1

ЗФП. Легка атлетика. Волейбол.

ТЕМА 1. ЛЕГКА АТЛЕТИКА.

Теоретичний блок:

- Ознайомлення студентів із обсягом практичного матеріалу, вимогами, нормативами на перший семестр та на першу тему;

- Інструктаж з ТБ студентів;

- Правила безпеки під час проведення занять з фізичної культури і спорту у навчальних закладах;

- [Методичні рекомендації до попередження травм](#) у процесі фізичної підготовки;

- Система оцінки знань, умінь і навичок студентів з дисципліни “Фізичне виховання”;

- Історія розвитку легкої атлетики.

Практичний блок:

- Техніка виконання: загальнорозвивальних, спеціальних, бігових та стрибкових вправ;

- Техніка виконання низького старту, стартового розбігу, бігу по дистанції та фінішування;

- Удосконалення техніки бігу на короткі та середні дистанції.

ТЕМА 2. ЗАГАЛЬНА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА.

Теоретичний блок:

- Загальна характеристика фізичних якостей.

- Раціональне харчування як фактор здорового способу життя.

- Значення фізичного виховання для організму людини.

Практичний блок:

- Збереження, зміцнення та удосконалення організму студентів.

- Удосконалення фізичних якостей організму.

ТЕМА 3. СПОРТИВНІ ІГРИ (ВОЛЕЙБОЛ)

Теоретичний блок:

- Правила безпеки під час проведення занять з спортивних ігор; [Методичні рекомендації до попередження травм](#) у процесі ігрової діяльності;

- Історія виникнення та розвитку волейболу.

Практичний блок:

- Сприяти розвитку фізичних якостей, окоміру;
- Удосконалення у студентів техніки ігрових стійок та передачі м'яча двома руками зверху, знизу, у парах, на місці, пересуванню по волейбольному майданчику;
- Навчальна гра у волейбол за спрощеними правилами;
- Закріплення техніки виконання нижньої прямої подачі у різні зони;
- Закріплення техніки виконання багаторазових передач двома руками зверху над собою.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Баскетбол. ЗФП. Гімнастика. Легка атлетика.

ТЕМА 1. СПОРТИВНІ ІГРИ (БАСКЕТБОЛ)

Теоретичний блок:

- Правила безпеки під час проведення занять з спортивних ігор; [Методичні рекомендації до попередження травм](#) у процесі ігрової діяльності;
- Історія виникнення та розвитку волейболу;
- Правила гри у баскетбол;

Практичний блок:

- Сприяти розвитку фізичних якостей, окоміру;
- Удосконалити у студентів техніку виконання ігрової стійки, ведення та передачі м'яча двома руками зверху, знизу, від грудей у парах на місці, під час пересування.;
- Навчальна гра у баскетбол за спрощеними правилами;
- Сприяти розвитку фізичних якостей – швидкості, спритності, координації рухів тіла, окомір під час виконання подвійного кроку із попаданням у кошик;

ТЕМА 2. ЗАГАЛЬНА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА

Теоретичний блок:

- Правила безпеки під час проведення занять з фізичної культури і спорту у навчальних закладах.
- Загальна характеристика фізичних якостей.
- Раціональне харчування як фактор здорового способу життя.
- Значення фізичного виховання для організму людини.

Практичний блок:

- Збереження, зміцнення та удосконалення організму студентів.
- Удосконалення фізичних якостей організму.

ТЕМА 3. ГІМНАСТИКА

Теоретичний блок:

- Правила безпеки під час виконання гімнастичних вправ;
- [Методичні рекомендації до попередження травм](#) у процесі фізичної підготовки;

Практичний блок:

- Загальна характеристика фізичних якостей;
- Сприяти розвитку гнучкості тіла, координації рухів під час виконання стройових вправ, переміщень.

ТЕМА 4. ЛЕГКА АТЛЕТИКА

Теоретичний блок:

- Правила безпеки під час проведення занять з фізичної культури і спорту у навчальних закладах;
- [Методичні рекомендації до попередження травм](#) у процесі фізичної підготовки;
- Норми рухової активності дітей і підлітків. Основи техніки видів легкої атлетики;
- Загальна характеристика фізичних якостей;
- Рухова активність та здоров'я дітей і підлітків;
- Основи техніки видів легкої атлетики;
- Сприяти закріпленню раніше вивченого матеріалу;

Практичний блок:

- Удосконалення техніки «човникового бігу»;
- Удосконалення техніки виконання стрибка у довжину з місця. Техніка «відштовхування», «польоту» і «приземлення»;
- Удосконалення техніки бігу на короткій дистанції;
- Удосконалення техніки виконання: низького та високого старту, стартового розбігу, бігу по біговій доріжці та фінішування;
- Удосконалення техніки бігу по віражу;
- Удосконалення техніки бігу на середні дистанції;

1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. ЗФП. Легка атлетика. Волейбол												
Тема 1. Легка атлетика	20		10			6						
Тема 2. Загальна фізична підготовка	20		6			4						
Тема 3. Спортивні ігри (волейбол)	20		10			10						
Разом за змістовим модулем 1	60		26			20						
Змістовий модуль 2. ЗФП. Легка атлетика. Баскетбол. Гімнастика												
Тема 1. Спортивні ігри (баскетбол)	20		6			10						
Тема 2. Загальна фізична підготовка	12		6			6						
Тема 3. Гімнастика	12		4			4						
Тема 4. Легка атлетика	16		2			6						
Разом за змістовим модулем 2	60		18			26						
Усього годин	90		44			46						

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Спеціальні вправи легкоатлета	2
2.	Техніка бігу (низький старт, стартовий розгін, біг по дистанції, фінішування)	
3.	Техніка бігу на короткі дистанції	2
4.	Використання загально розвиваючих вправ та спеціально підготовчих вправ у стрибках у довжину	2
5.	Техніка стрибків у довжину з місця (відштовхування, політ, приземлення)	2
6.	Техніка стрибків у довжину з розбігу	2
7.	Види силових вправ.	2
8.	Вправи на тренажерах та спортивному обладнанні	
9.	Техніка виконання згинання і розгинання рук в упорі лежачи	2
10.	Фізична та технічна підготовка волейболіста	2
11.	Вивчення спеціальнопідготовчих вправ волейболіста.	2
12.	Техніка стійок та пересувань	2
13.	Удосконалення техніки прийому та передачі м'яча двома руками зверху, знизу	
14.	Нижня пряма та верхня пряма подачі.	2
15.	Двостороння навчальна гра	
16.	Вивчення спеціально-підготовчих вправ баскетболіста	2
17.	Техніка ведення м'яча.	2
18.	Удосконалення техніки ведення м'яча на місці та в русі, кидки м'яча однією рукою у кошик з місця та після ведення	
19.	Удосконалення техніки прийому та передачі м'яча двома руками на місці та в русі	2
20.	Штрафний кидок	2
21.	Навчальна двостороння гра у баскетбол	2
22.	Види силової аеробіки	2
23.	Вправи на тренажерах	2
24.	Техніка виконання вправи підйом ніг у висі: на гімнастичній стінці під кутом 90°	
25.	Вправи у рівновазі, вправи на координацію.	2
26.	Комплекси ЗРВ з предметами.	
27.	Вправи на гнучкість.	2
28.	Техніка оздоровчої ходьби та бігу	2
29.	Техніка бігу на середні дистанції	

30.	Удосконалення техніки бігу на середні дистанції	2
-----	---	---

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Значення фізичного виховання у системі освіти	2
2	Значення фізичних вправ для всебічного розвитку та оздоровлення організм	4
2	Аналіз техніки бігу на короткі та довгі дистанції	4
3	Виконувати піднімання тулуба в сід із положення лежачи на спині, руки за голову	4
4	Сприяти розвитку силових якостей: згинання і розгинання рук в упорі лежачи	4
5	Правила змагань з волейболу	2
6	Удосконалення техніки прийому та передачі м'яча двома руками зверху, знизу	4
7	Нижня пряма та верхня пряма подачі.	2
8	Правила змагань з баскетболу	2
9	Удосконалення техніки ведення м'яча на місці та в русі, кидки м'яча однією рукою у кошик з місця та після ведення	4
10	Удосконалення техніки штрафного кидка	4
11	Сприяти розвитку силових якостей: підйом ніг у висі на гімнастичній стінці під кутом 90°	2
12	Розвивати силові якості	2
13	Написати комплекси ЗРВ з предметами	2
14	Правила змагань з легкої атлетики	2
15	Розвивати витривалість на дистанції	2
	Разом	46

10. Індивідуальні завдання

11. Методи навчання

Теоретичний матеріал, практичні заняття, [самостійна робота](#)

12. Методи контролю

На останньому практичному занятті кожної теми проводиться оцінювання студентів через здачу нормативу.

13. Критерії оцінювання результатів навчання

Складання контрольних нормативів оцінюється з урахуванням індивідуального рівня соматичного здоров'я студента. Залік з фізичного виховання виставляється з урахуванням динаміки показників індивідуального рівня соматичного здоров'я студента. Умовою допуску до складання контрольних нормативів є відвідування не менше 50% навчальних занять. Пропуск занять за хворобою підтверджується медичною довідкою, що приймається не пізніше 10 днів після одужання. Звільнення студентів за станом здоров'я від практичних занять із фізичного виховання може мати тільки тимчасовий характер. У цих випадках студенти повинні бути присутніми на заняттях у спортивній формі та надавати допомогу викладачу. Пропуск занять з фізичного виховання без поважної причини оцінюється в 0 балів.

14. Розподіл балів, які отримують студенти

№ теми	Вправи	стать	9	8	7	6	5	4	3	2	1
			бал.	бал.	бал.	бал.	бал.	бал.	бал.	бал.	бал.
1	Біг 100 м (сек.)	Ж	16.0	16.4	16.8	17.2	17.5	17.9	18.3	18.7	19.0
		Ч	13.3	13.5	13.7	13.9	14.1	14.3	14.5	14.7	14.9
2	Стрибок у довжину з розбігу (см)	Ж	380	375	370	365	360	355	350	340	320
		Ч	480	470	465	460	450	440	430	420	415
3	Згинання і розгинання рук в упорі лежачи (ж.) Підтягування (ч.) (раз)	Ж	24	22	20	18	16	14	12	10	8
		Ч	16	14	12	10	9	8	7	6	5
4	У парах передача м'яча двома руками зверху (відстань 4.0-5.5 м,	Ж	35"	34"	32"	30"	28"	26"	24"	20"	18"
		Ч	50"	47"	44"	40"	38"	35"	30"	28"	26"
5	Пряма подача знизу (12 подач)	Ж	10	9	8	7	6	5	4	3	2
		Ч	12	11	10	9	8	7	6	5	4
6	Підйом ніг у висі: на гімнастичній стінці під кутом 90° (ж.),	Ж	19	16	15	14	13	12	11	10	9
		Ч	13	12	10	8	6	5	4	3	2

	на перекладині під кутом 180° (ч.) (раз.)										
7	“Човникове” ведення м’яча (сек.)	Ж	26.30"	27.00"	27.30"	28.00"	29.30"	31.00"	32.00"	33.00"	33.30"
		Ч	23.00"	23.30"	24.00"	24.30"	25.00"	25.30"	26.30"	28.00"	29.30"
8	Штрафні кидки (15 раз)	Ж	10	9	8	7	6	5	4	3	2
		Ч	11	10	9	8	7	6	5	4	3
9	Гнучкість (нахил тулуба вперед із положення сидячи (см))	Ж	20	19	17	16	14	13	11	10	9
		Ч	19	18	16	15	13	12	10	9	8
10	Біг 500 м (хв., сек.)	Ж	1.45	1.50	1.55	2.00	2.05	2.10	2.15	2.20	2.25
	1000 м (хв., сек.)	Ч	3.00	3.05	3.15	3.20	3.30	3.35	3.40	3.50	3.60

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	відмінно	
82–89	добре	
75–81		
69–74		
60–68	задовільно	
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

15. Методичне забезпечення

1. нормативні документи;
2. матеріально-технічне забезпечення.

16. Рекомендована література

Основна

1. Бочелюк В.Й., Черепехіна О.А. Соціально-психологічні чинники формування особистості студента під час занять спортом та фізичною культурою //Проблеми загальної та педагогічної психології: Зб. наук. Праць Ін-ту психології ім. Г.С. Костюка АПН Укаїни / За ред. С.Д. Саксименка. – К.: ГНОЗІС, 2003.- Т. V.- Ч. 3 – С. 43 – 52.

2. Гринь А.Р., Медведєв Л.Ф., Правушкін О.А. Теорія і методика навчання баскетболу (методичні розробки). - К.: Академія праці і соціальних відносин, 1999. - 53 с.

3. Канішевський С.М. Науково - методичні та організаційні основи фізичного самовдосконалення студентства: Видання друге, стереотипне. - К.: ІЗМН, 1999. - 270с.

4. Кокун О.М. Фізична культура і спорт як фактор підвищення адаптаційних можливостей студентів // Вісник Технологічного університету Поділля. – Ч. 3. Суспільно-гуманітарні науки. – 2002. - №5. – С. 47 - 50.

5. Кокун О.М., Малхазов О.Р. Фізичне виховання, як засіб формування психофізіологічної готовності студентів до професійної діяльності. Актуальні проблеми психології. Том 5. Психофізіологія. Медична психологія. Генетична психологія. Випуск 4. Київ, 2005, с. 85-90.

6. Лазуренко С.І. Нормалізація психофізіологічної активності студентів / С.І. Лазуренко // Науковий Часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія № 12. Психологічні науки: Зб. Наукових праць. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2009.- № 28 (52), С. 172 – 178.

7. Положення про державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 15 січня 1996 р. №80.

8. Присяжнюк С.І. Фізичне виховання: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 504с.

9. Ткач П.М. Фізичне виховання студентів вузу: Навчальний посібник. - Луцьк, 1996.

12.Шиян Б.М., Папуша В.Г. Теорія фізичного виховання. – Тернопіль: Збруч, 2000.–184 с.

Допоміжна

1. Вацеба О.М. Нариси з історії західно-українського спортивного руху. – Івано-Франківськ: Лілея – НВ, 1997. – 232 с

2. Клименко В.В. Психологія спорту: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.- К.: МАУП, 2007 – 432с.

3. Лазуренко С.І. Відновлення інформаційно-енергетичного потенціалу студентів в екзаменаційний період / С.І. Лазуренко // Актуальні проблеми психології. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України.

Том ІХ, частина 4 / За ред. С.Д. Максименка, М.-Л.А.Чепа – К.: ДП Інформаційно-аналітичне агентство 2009, С. 238-248.

4. Степко М.Ф. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес // Освіта. - 2004.- 25 вересня - 1 вересня. - Ст. 12-15.

17. Інформаційні ресурси

Поглиблену інформацію про різні види спорту, можна знайти на веб-сторінках та сайтах:

1. www.education.gov.ua - веб-сторінка Міністерства освіти і науки України.
2. www.nduv.gov.ua - веб-сторінка бібліотеки ім. В.І. Вернадського.